

**กระบวนการพัฒนาเยาวชน จิตอาสาเฝ้าระวังภัยในชุมชนยายชา อำเภอสามพราน
จังหวัดนครปฐม**
**VOLUNTEER YOUTH DEVELOPMNT PROCESS FOR COMMUNITY DISASTER
SURVEILLANCE AT YAICHA COMMUNITY SAMPHRAN DISTRICT
NAKHON PATHOM PROVINCE**

พระสิปปภาส มหาสิปปโป (อนันต์ยศหงษ์สา)*
ผศ.ดร.อุบล วุฒิพรโสภณ** พระมหาประกาศิต สิริเมธ, ดร., ป.ธ. 8*
Phra Sippapas Mahasippo (Ananyoshongsa)*
Ubol Wuthiphornsopon, B.Econ.* Phramaha Prakasit Sirimedho, Dr., Pali VIII, B.A.*
วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*
Buddhapanya Sri Thawarawadee Buddhist College, Mahachulalongkornrajavidyalaya University*

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทเยาวชนจิตอาสาเฝ้าระวังภัยในชุมชนยายชา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 2) เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาเยาวชนจิตอาสาเฝ้าระวังภัยในชุมชนยายชา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม และ 3) เพื่อเสนอกระบวนการพัฒนาเยาวชนจิตอาสาเฝ้าระวังภัยชุมชนยายชา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เก็บข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่มเฉพาะเป็นกรอบการวิจัยชุมชนยายชา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 15 ท่าน ผู้ให้ข้อมูลเฉพาะกลุ่มจำนวน 7 ท่าน รวมถึงเยาวชน นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคสามเส้าแล้วเขียนบรรยายเชิงพรรณนาผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทเยาวชนจิตอาสาเฝ้าระวังภัยในชุมชนพบว่าเยาวชนในชุมชนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม แสดงบทบาทที่มีส่วนสำคัญเฝ้าระวังภัยในชุมชนสรุปเป็น 3 บทบาทดังนี้ บทบาทที่ 1 ให้คำปรึกษาในครอบครัว บทบาทที่ 2 สนับสนุนอาชีพการศึกษา บทบาทที่ 3 สนับสนุนรวมกลุ่มให้ความรู้และทำกิจกรรมสร้างสรรค์

2. กระบวนการพัฒนาเยาวชนจิตอาสาเฝ้าระวังภัยในชุมชนยายชา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พบว่ามี 3 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านเยาวชนรู้เท่าทันและห่างไกลยาเสพติด และ 3) ด้านการสร้างความเข้มแข็งในการมีจิตอาสา กิจกรรมพัฒนาได้มีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ชุมชนเกิดการยอมรับเยาวชนมากขึ้นทำให้เยาวชนได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อส่วนรวม เสียสละต่อส่วนรวม

ดังนั้นการสร้างการยอมรับเยาวชนมากขึ้นทำให้เยาวชนได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อส่วนรวม เสียสละต่อส่วนรวม เยาวชนเข้ามามีบทบาทในชุมชนรวมถึงเยาวชนได้เห็นคุณค่าในตนเองสวดสวดเฝ้าระวังภัยจากยาเสพติดและชักชวนเพื่อนเยาวชนทำกิจกรรมที่เกิดประโยชน์ต่อชุมชน

คำสำคัญ : การพัฒนาเยาวชน, จิตอาสาเฝ้าระวังภัย.

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the role of youth volunteering in danger surveillance in Yai Cha community, Sampran district, Nakhon Pathom province 2) to study the process of developing youth volunteer spirit in disaster surveillance in Yaicha community,

Sampran district, Nakhon Pathom province, and 3) to propose the process of youth volunteering development. Surveillance for disaster in Yai Cha community, Sampran District, Nakhon Pathom Province. The research model was participatory action research. The data was collected from in-depth interviews and group discussions from 15 key informants and data analysis using a triangle technique.

The research results were found that

1. The role of volunteer spirit youth in surveillance in the Yai Cha community is divided into 3 groups. All three groups of youth have played roles that play an important role in surveillance in the community, which can be summarized into 3 roles as follows: 1. Provide family counseling 2. Support education career and 3. Support group for knowledge and creative activities.

2. Youth development process, volunteer spirit, community surveillance can be divided into 3 aspects: 1. Morality and ethics, 2. Youth awareness and away from drugs and 3. Motivation. With volunteerism, development activities caused changes in the community. This increased the acceptance of the youth and made the youth realize their responsibility and sacrifice to the public.

3. Youth volunteer development process related all 7 roles of youth volunteering. It is also in line with the youth development process, volunteering to monitor the dangers in the community.

The growing acceptance of young people from the community has made them more aware of their responsibility and self-sacrifice. Youth come to play an active role in the community, including the youth see self-worth when they do benefit. They monitored the dangers of drugs and persuaded fellow youths to do activities that benefit the community.

Keywords : Youth development process; volunteer spirit.

บทนำ

ในการพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยในช่วงที่ผ่านมากระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่หลั่งไหลเข้าสู่ประเทศไทย อาทิ เทคโนโลยีและสื่อที่มีอิทธิพล และมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง การสร้างบุคลิกภาพของคนรุ่นใหม่ในโลกแห่งความเป็นจริงกับโลกโซเชียลหรือโลกเสมือน ความรักสนุกและรักสบาย ขาดความอดทน ขาดวินัย และวัตถุนิยม ตลอดจนค่านิยมในการยอมรับคนที่มีฐานะมากกว่าคนดีมีคุณธรรม ส่งผลให้ในช่วงที่ผ่านมาประชากรไทยส่วนใหญ่ยังมีปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตอาสาสังคมไทยในปัจจุบันกำลังเผชิญกับปัญหาหลายด้าน เช่น ปัญหาสังคม ปัญหายาเสพติดให้โทษ ปัญหาเศรษฐกิจ และปัญหาการเมืองการปกครอง ซึ่งปัญหาเหล่านี้ นับวันจะเพิ่มมากขึ้น สิ่งหนึ่งที่เห็นว่ามี ความเกี่ยวข้องกับปัญหาดังกล่าวข้างต้น ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญ การแก้ไขปัญหายาโดยภาครัฐฝ่ายเดียว ไม่สามารถจัดปัญหายาเสพติดให้ลดลงหรือ

หมดสิ้นไป จำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะประชาชนที่อยู่ในพื้นที่นั้น ๆ ให้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเสพติด

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) ให้ทัศนะการปลูกจิตสำนึกเป็นผู้นำและผู้ให้ โดยความเป็นผู้นำเกิดขึ้นเมื่อมีอะไรให้ผู้อื่น แต่เมื่อเรารับจากผู้อื่นเราต้องเป็นผู้ตาม เพราะความคิดที่จะรับทำให้เป็นผู้ตาม ต้องตามดูเรื่อยไป แต่ถ้าคิดว่าเรามีดีอะไรจะให้แก่เขาบ้าง พอเรามีจะให้ เราก็คือผู้นำทันที เพราะคนที่รับก็ต้องคอยดูต้องตามเรา ฉะนั้น เราจะต้องปลูกเยาวชนให้มีจิตสำนึกเป็นผู้นำและผู้ให้ เพื่อแก้สภาพจิตที่ไม่ดีในเวลานี้ คือมองแคบ คิดใกล้ และใฝ่ต่ำ จึงเกิดแนวความคิดในเรื่องจิตอาสา ซึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในแต่ละ ฉบับนั้นได้ให้ความสำคัญในเรื่องจิตอาสา ส่งผลให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เกือบทุกฉบับได้เน้นถึงการมีจิตอาสาไว้อย่างชัดเจนว่า เป็นคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ที่ช่วยให้การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และบ้านเมืองให้สูงขึ้น โดยผนวกแนวทางในการเสริมสร้างจิตสำนึกของคนในสังคม ในการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม ว่าจะต้องเกิดขึ้นได้จากการคลุกคลีอยู่กับความถูกต้อง การปลูกฝัง อบรม การฝึกปฏิบัติการ ได้เห็นตัวอย่างที่ชวนให้ประทับใจ ปัจจัยเหล่านี้ค่อย ๆ โน้มนำใจของบุคคลให้เกิดจิตสำนึกที่ถูกต้อง และการสร้างจิตสำนึกต่อส่วนรวมให้เกิดขึ้น จำต้องอาศัยสถาบันทางสังคมหลายส่วนเข้ามามีส่วนร่วมกัน อาทิ สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันครอบครัว และ สื่อมวลชน

บทความวิจัยนี้นำเสนอกระบวนการพัฒนาเยาวชนจิตอาสาจะทำให้เยาวชนจิตอาสาเกิดความตระหนักในโทษและพิษภัยของยาเสพติด มุ่งมั่นมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหา เฝ้าระวังภัยในชุมชนร่วมสอดส่อง ตรวจตราภัยจากยาเสพติดที่จะข้องเกี่ยวกับเยาวชนและประชาชนในชุมชน และการเข้าร่วมประชุมประชาคม การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชน การสร้างเสริมความเข้าใจ และปรับทัศนคติ ส่งเสริมให้เยาวชนและประชาชนห่างไกลยาเสพติด เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและคนในชุมชน โดยมีการตั้งเป้าหมายการพัฒนาชุมชนคือ การสร้างกระบวนการพัฒนาเยาวชนในชุมชนเป็นเยาวชนจิตอาสาที่ดี เพื่อร่วมกันพัฒนาชุมชนให้มีความสุขอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาบทบาทเยาวชนจิตอาสาเฝ้าระวังภัยในชุมชนยายชา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาเยาวชนจิตอาสาเฝ้าระวังภัยในชุมชนยายชา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม
3. เพื่อเสนอกระบวนการพัฒนาเยาวชนจิตอาสาเฝ้าระวังภัยชุมชนยายชา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

การทบทวนวรรณกรรม

จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างจิตสำนึก ได้มีนักวิชาการหลากหลายท่านได้ศึกษาค้นคว้าและเรียบเรียงไว้ดังนี้

“การพัฒนา” จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเภทของการพัฒนานั้นมีนักวิชาการกล่าวไว้ดังต่อไปนี้ พลเมืองที่ดีของสังคมจะต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นหลักในการดำเนินชีวิต ซึ่งจะช่วยให้สังคมเป็นสังคมที่มีความสงบสุขและเจริญก้าวหน้าได้ เพราะความเป็นเมืองเชิงพุทธ คือ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข หมายถึง การที่มนุษย์มาอยู่ร่วมกันเป็นสังคม สามารถปฏิบัติตามกฎเกณฑ์การอยู่ร่วมกันในรูปของกฎระเบียบหรือ

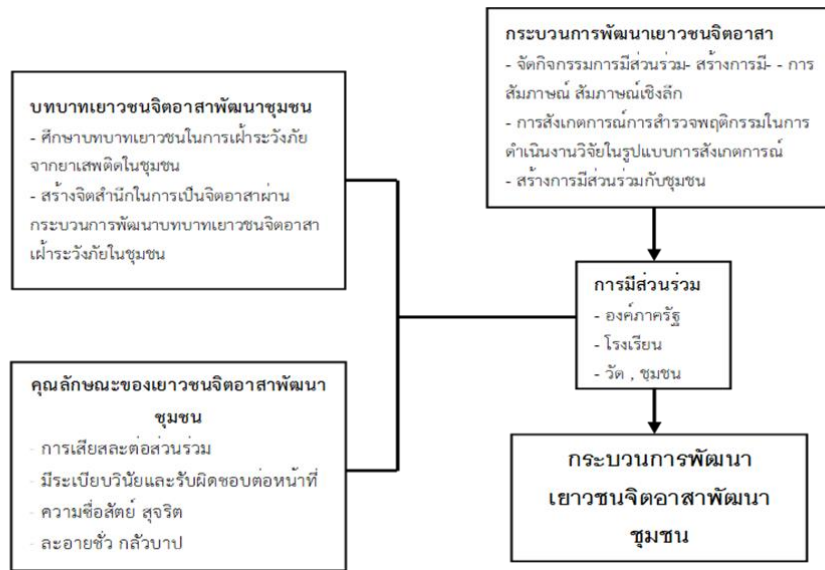
กฎหมาย และมีคุณธรรม จริยธรรมในการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม กระบวนการพัฒนาต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงไปสู่การลดปัญหา และความขัดแย้งให้น้อยที่สุดในการสร้างความเจริญให้ชุมชนโดยมีการกำหนดแผนงานเพื่อนำไปสู่ความเป็นมาตรฐานในการนำไปปฏิบัติพร้อมทั้งให้คนในชุมชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาชุมชนโดยริเริ่มจากการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลที่เกิดขึ้น

“จิตอาสา” หมายถึง การปฏิบัติ กิจกรรมที่แสดงออก ถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่การเสียสละเวลา สิ่งของ เงินทอง แรงกาย สติปัญญา เพื่อ สาธารณประโยชน์ หมายถึงกิจกรรมที่เคยกระทำมาแล้ว และกำลังจะเข้าร่วมในอนาคต หรือเป็น จิตใจที่มีความสุข เมื่อได้ทำความดี ได้ช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม เพื่อให้ผู้อื่นมีความสุข ด้วยความสมัคร ใจ และไม่หวัง ผลตอบแทน การเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์ การมีสำนึกของบุคคลที่มีต่อ ส่วนรวม เอา ใจใส่ป้องกันแก้ไขปัญหาสังคมโดยกระทำด้วยความสมัครใจ ไม่ใช่ภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ

“การมีส่วนร่วม”ของประชาชนว่า ในสังคม เมือง การส่งเสริมสนับสนุนในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมรับผลที่เกิดขึ้น คือมีการร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ องค์ความรู้ และความชำนาญร่วมกับวิทยาการที่เหมาะสม สนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในลักษณะการทำงานเป็นทีม (Team work) อีกทั้ง กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน จึงครอบคลุมไปถึงการที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการ และควบคุมการใช้ทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม ตั้งแต่เริ่มคิดเห็นปัญหาจนกระทั่งถึงขั้นตอน การติดตามตรวจสอบทุกขั้นตอนเพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกในชุมชน รวมทั้งได้มีโอกาสในการวางแผน กำหนดรูปแบบ การบริหาร และประเมินผลตลอดจนการตัดสินใจในการกำหนดอนาคตของตนเอง และชุมชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ดังนั้น การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมจึงเป็นกระบวนการที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนในการดำเนินงาน การพัฒนา มีส่วนในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการใช้ความคิดสร้างสรรค์ องค์ความรู้ ภูมิปัญญา และความชำนาญของชุมชนร่วมกันกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสม คุ่มค่า และเกิดประโยชน์แก่ชุมชนส่วนรวมอย่างเหมาะสมสูงสุด และ พระมหาประภาสิต จิตปัสสทธิกร ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วมว่านอกจากจะทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน และมีปฏิริยาเชิงสร้างสรรค์ จิตสำนึกร่วมของประชาชน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาเยาวชนจิตอาสาเผื่อระวังภัยชุมชน ชุมชนยายชา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาจิตสำนึก จึงเป็นประเด็นที่นำไปสู่การวิจัยในครั้งนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัย การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาเยาวชนจิตอาสาเฝ้าระวังภัยชุมชน โดยขอบเขตของการวิจัยครอบคลุมการศึกษาในเชิงเอกสาร (Documentary Study) ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจาก เอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง หนังสือ รายงานการวิจัย รายงานการประชุม ภาพถ่าย เอกสารให้เห็นแนวคิดหลักการ ความเป็นมา และ สรุปผลการศึกษาที่แสดงให้เห็นแนวคิด หลักการ และกระบวนการพัฒนาเยาวชนจิตอาสาเฝ้าระวังภัยชุมชน ยายชา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ได้คัดเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาเยาวชนจิตอาสาเฝ้าระวังภัยชุมชนยายชา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มองค์กรชุมชน (2) กลุ่มผู้แทนหน่วยงานภาครัฐด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตวัยรุ่น (3) กลุ่มเยาวชนที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม “เยาวชนจิตอาสาเฝ้าระวังภัยชุมชน” จำนวน 11 คน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เพื่อวิเคราะห์สรุป บทบาทเยาวชนจิตอาสาเฝ้าระวังภัยในชุมชน พัฒนาเยาวชนจิตอาสาเฝ้าระวังภัยในชุมชน เสนอกระบวนการพัฒนาเยาวชนจิตอาสาเฝ้าระวังภัยชุมชนโดยมี นักพัฒนาสังคม นักวิชาการสำนักงานอัยการคดีเยาวชน สारวตรกองกำกับการสืบสวน สถานีตำรวจภูธร อำเภอสามพราณ นักวิชาการชำนาญการด้านเยาวชน ผู้ทรงคุณวุฒิ/นักวิชาการ กองทุนพัฒนาสื่อเยาวชนสร้างสรรค์ ผู้นำชุมชน ผู้แทนองค์กรภาครัฐ นักวิชาการด้านนโยบายและแผนองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มอาสาสมัครพัฒนาชุมชน ตัวแทนสภาเยาวชน เยาวชนกลุ่มตัวอย่างในชุมชนรวมจำนวน 10 คน

ผลการวิจัย

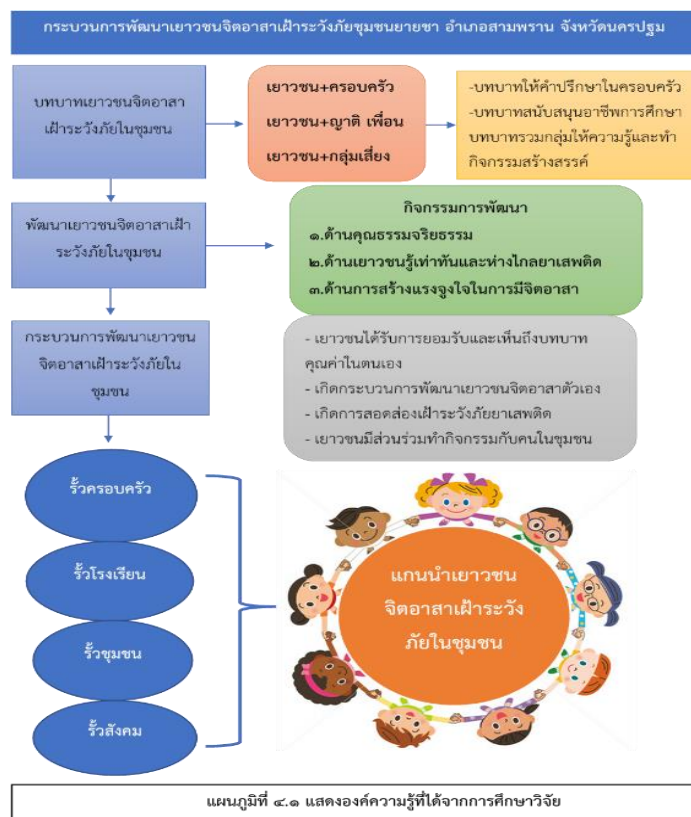
กระบวนการพัฒนาเยาวชนจิตอาสาเผื่อระวางภัยในชุมชนยายชา อำเภอสามพราณจังหวัดนครปฐมผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลที่มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมบทบาทเพื่อพัฒนาเยาวชนจิตอาสาเผื่อระวางภัยในชุมชนรวมทั้งสิ้นจำนวน 15 ท่าน บุคคลที่มีบทบาทหน้าที่ในกระบวนการพัฒนาเยาวชนจิตอาสาเผื่อระวางภัยในชุมชน รวมทั้งสิ้นจำนวน 9 ท่าน ประกอบด้วย นักพัฒนาสังคมนักวิชาการสำนักงานอัยการคดีเยาวชน นักวิชาการชำนาญการด้านเยาวชน ผู้ทรงคุณวุฒิ/นักวิชาการ กองทุนพัฒนาสื่อเยาวชนสร้างสรรค์ ผู้นำชุมชน ผู้แทนองค์กรภาครัฐ กลุ่มอาสาสมัครพัฒนาชุมชน ตัวแทนสภาเยาวชน เยาวชนกลุ่มตัวอย่างในชุมชน เมื่อรวบรวมข้อมูลเสร็จแล้วจึงได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาความตามขั้นตอนวัตถุประสงค์ของการวิจัยและสรุปผลการวิจัยดังนี้

บทบาทเยาวชนจิตอาสาเผื่อระวางภัยในชุมชนยายชา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐมจากการศึกษาสรุปข้อมูลในพื้นที่ชุมชนยายชา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐมโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตการได้พบว่า ปัญหาของเยาวชนในชุมชนยายชา ไม่ได้รับการยอมรับจากผู้นำชุมชนและชาวบ้านมากนัก เป็นเพราะเยาวชนในชุมชนไม่มีบทบาทในชุมชนส่งผลให้ไม่ได้รับการยอมรับและขาดการมีส่วนร่วมในชุมชน ใช้เวลาส่วนใหญ่กับกิจกรรมที่ไม่เป็นประโยชน์ เช่น เล่นเกม รวมกลุ่มแต่งรถ มั่วสุมกันในยามวิกาล เป็นเหตุให้คนในชุมชนมีมุมมองต่อเยาวชนในด้านลบขาดการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างเยาวชน ผู้นำชุมชนและชาวบ้าน สิ่งที่เกิดขึ้นต่อเนื่องยาวนาน เกิดเป็นอคติกันทั้งสองฝ่าย ด้านผู้นำชุมชนและชาวบ้านมองว่าเยาวชนไม่ให้ความร่วมมือ ไม่มีความรับผิดชอบต่อชุมชน ด้านเยาวชนมองว่าผู้นำชุมชนและชาวบ้านทำกิจกรรมกันแต่กลุ่มเล็ก ๆ เฉพาะลูกหลานของตน ไม่ให้โอกาสเยาวชนได้เข้าร่วมทำกิจกรรม ปัญหานี้ทำให้เป็นช่องโหว่ให้ยาเสพติดเข้ามาแพร่หลายในชุมชน

กระทบไปถึงตัวของเยาวชน ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลยายชาพร้อมกับองค์กรชุมชนและภาคส่วนต่าง ๆ จึงมีนโยบายในการส่งเสริมให้เกิดสภาเยาวชนในการประสานงานและร่วมแก้ไขปัญหาของเยาวชน แต่การคัดเลือกเยาวชนที่เป็นตัวแทนในสภาเยาวชนส่วนใหญ่จะเป็นการคัดเลือกในระบบอุปถัมภ์คือมีแต่บุตรหลานของเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลยายชาหรือ บุตรหลานของผู้นำชุมชนเท่านั้นปัญหาต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

กระบวนการพัฒนาเยาวชนจิตอาสาเผ่าละวังภัยในชุมชนยายชา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมสรุปข้อมูลทางการศึกษาการพัฒนาเยาวชนจิตอาสาเผ่าละวังภัยในชุมชนยายชา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมจากการสังเกตการณ์โดยละเอียดและการสัมภาษณ์เห็นได้ว่ากระบวนการพัฒนาเยาวชนจิตอาสาเผ่าละวังภัยในชุมชนยายชา ขาดการเอาใจใส่อย่างจริงจังจึงการทำงานส่วนใหญ่ทำแค่เพียงสนองนโยบายภาครัฐ ไม่ได้ตอบสนองความต้องการของชุมชนมากนักการแก้ไขปัญหาจะเป็นการทำงานแค่ช่วงเวลาระยะหนึ่ง ขาดการต่อเนื่องในการทำงานบุคคลากรที่มาดูแลเอาใจใส่อย่างจริงจังมีปริมาณค่อนข้างจำกัด ด้วยข้อจำกัดด้านบุคคลากรในการจัดกิจกรรมที่มีค่อนข้างน้อยการทำกิจกรรมส่วนใหญ่มักจะเป็นกิจกรรมการฟังบรรยาย ยังขาดการติดตามผลจากการทำกิจกรรม ชุมชนยายชาเป็นชุมชนที่มีประชากรเพิ่มขึ้นทั้งในส่วนผู้ย้ายถิ่นฐานมาทำงานมาอยู่อาศัยงบประมาณจึงต้องกระจายออกไปบริหารด้านต่าง ๆ งบประมาณที่จะนำมาดำเนินงานด้านการพัฒนาเยาวชนจึงมีจำนวนไม่มากนัก ประเด็นปัญหาสุดท้ายของการพัฒนาเยาวชนคือขาดการมีส่วนร่วมในการทำงานด้านนี้ ด้วยเหตุผลคือความขัดแย้งกันในชุมชน การแบ่งพรรคแบ่งพวก คนในชุมชนมีอคติต่อกันจึงเป็นเหมือนบาดแผลของคนในชุมชน เหตุการณ์นี้ส่งผลให้การพัฒนาเยาวชนเป็นไปอย่างล่าช้าขาดกระบวนการในการแก้ปัญหาที่เป็นระบบ เหล่านี้คือปัญหาด้านการพัฒนา

การเสนอกระบวนการพัฒนาเยาวชนจิตอาสาเผ่าละวังภัยชุมชนยายชา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมจากการสัมภาษณ์ และ สังเกตการณ์โดยละเอียดเรื่องการเสนอกระบวนการ พัฒนาเยาวชนจิตอาสาเผ่าละวังภัยชุมชนยายชา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมในเบื้องต้นจะพบว่าในการเสนอกระบวนการพัฒนาเยาวชนจิตอาสาเผ่าละวังภัยชุมชน ไม่ได้ได้รับความสนใจเท่าที่ควร การนำเสนอกระบวนการพัฒนาเยาวชนจิตอาสาเผ่าละวังภัยชุมชนจะเป็นเพียงแค่การนำเสนอเฉพาะกลุ่ม ไม่กว้างขวางจำเพาะเจาะจงแต่ผู้แทนภาครัฐไม่ได้รับการตอบรับจากคนในชุมชนและเยาวชนมากนัก สิ่งนี้จึงแสดงให้เห็นถึงความบกพร่องเรื่อง การประชาสัมพันธ์ การประสานงาน การทำประชาพิจารณ์ขึ้นพื้นฐาน รวมถึงความรับผิดชอบของคนในชุมชน การเล็งเห็นถึงความสำคัญในบทบาทหน้าที่ การมีจิตสำนึกเป็นจิตอาสา จากปัญหาข้างต้นเหล่านี้ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องเร่งดำเนินการกระบวนการพัฒนาเยาวชนจิตอาสาเผ่าละวังภัยชุมชนยายชา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างจริงจัง

สรุปความรู้

เยาวชนเป็นกลุ่มบุคคลที่ชุมชนควรให้ความสำคัญ ทั้งในเรื่องการศึกษา สถาบันครอบครัว รวมถึงการใช้ชีวิตในสังคม โดยผู้นำชุมชนควรเข้ามาดูแลกลุ่มเยาวชนเนื่องจากเป็นกลุ่มเสี่ยงในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของยาเสพติด ความประพฤติต่าง ๆ คนในชุมชนต้องช่วยกันเป็นหูเป็นตาในส่วนนี้ นอกจากครอบครัวจะเป็นสถาบันแรกที่ให้ความรัก และปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เยาวชนแล้ว โรงเรียนเป็นแหล่งให้ความรู้แก่เยาวชน ชุมชนเองก็เป็นอีกหนึ่งสถาบันที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเยาวชนในชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นเยาวชนที่มีความรู้ความสามารถ และความดี เพื่อยกระดับให้ชุมชนของตนเองเป็นชุมชนที่มีการบริหารจัดการคนในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เยาวชนในชุมชนยายชา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม แบ่งกลุ่มเยาวชนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เยาวชนที่อยู่กับครอบครัว เป็นเยาวชนที่มีพร้อม พ่อ แม่ หรืออยู่กับครอบครัวที่อบอุ่น ใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ กลุ่มที่ 2 เยาวชนที่อยู่กับญาติ เพื่อน เยาวชนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยง เนื่องจากไม่ได้อาศัยอยู่กับครอบครัว การดูแลและเอาใจใส่จะแตกต่างจากการได้รับจากพ่อแม่ตนเอง กลุ่มที่ 3 เยาวชนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่มียาเสพติดเยาวชนกลุ่มนี้ เป็นกลุ่มที่เสี่ยงที่เกี่ยวข้องยาเสพติดมากที่สุด และเป็นกลุ่มที่มีปัญหาที่ชุมชนจะต้องดำเนินการแก้ไขและเผื่อระวังเป็นพิเศษ ถึงกระนั้นเยาวชนทั้ง 3 กลุ่มก็ได้แสดงบทบาทที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาชุมชนยายชา โดยร่วมกิจกรรมกับภาคส่วนต่าง ๆ ดังนี้ 1. บทบาทให้คำปรึกษาในครอบครัว 2. บทบาทสนับสนุนการศึกษา และ อาชีพ ในชุมชน 3. บทบาทรวมกลุ่มให้ความรู้และทำกิจกรรมสร้างสรรค์

บทบาททั้ง 3 บทบาทของเยาวชนจิตอาสา และสอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาเยาวชนจิตอาสาเผื่อระวังภัยชุมชนทั้ง 3 ด้าน คือ 1. ด้านคุณธรรมจริยธรรมกระบวนการพัฒนา “ด้านคุณธรรมจริยธรรม”เป็น

พื้นฐานการบริหารเยาวชนจิตอาสาซึ่งการจะพัฒนาเยาวชนนั้นต้องพัฒนาจากภายในสู่ภายนอก แท้จริง 2. กระบวนการพัฒนา “ด้านเยาวชนรู้เท่าทันและห่างไกลยาเสพติด” กระบวนการพัฒนา ด้านเยาวชนรู้เท่าทันและห่างไกลยาเสพติดเป็นกระบวนการสร้างเครื่องมือและเกราะป้องกันจากยาเสพติด กระบวนการดังกล่าวได้จัดขึ้นเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการรู้เท่าทันพิษภัยยาเสพติดและห่างไกลจากยาเสพติดผ่านการทำกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์หรือกิจกรรมเสริมทักษะต่าง ๆ กิจกรรมตามความสนใจของเยาวชน และ 3. กระบวนการพัฒนา “ด้านการสร้างแรงจูงใจในการมีจิตอาสา” การสร้างแรงจูงใจในการมีจิตอาสาให้เกิดขึ้นกับเยาวชนจิตอาสาเห็นถึงความสำคัญของการมีจิตอาสาในการช่วยเหลือชุมชนการร่วมมือกันรณรงค์ส่งเสริม “จิตอาสา” ให้เกิดขึ้นในชุมชน การมีน้ำใจเอื้อเฟื้อโดยไม่จำกัดอยู่เฉพาะญาติมิตร เพื่อน หรือคนรู้จักเท่านั้น แต่ควรต้องแผ่แผ่ ดูแลสังคมไทย ดูแลสิ่งแวดล้อม ชุมชน ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ รอบ ๆ ตัวร่วมกัน ร่วมกันสร้างสรรค์สิ่งดี ๆ ทำดีให้เป็นรูปธรรม “จิตอาสา” คือหนทางอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข ต้องเริ่มที่จิตใต้สำนึกของเยาวชนเอง ส่วนใหญ่ต้องได้รับการปลูกฝังมาจากครอบครัว หรือการอบรมเลี้ยงดู ผู้ใหญ่จึงเป็นตัวแปรที่สำคัญ ที่จะเริ่มต้นแบบบ้านหลังหนึ่งให้แก่เยาวชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมให้การสนับสนุนการมีบทบาทของเยาวชนจิตอาสา เพื่อสร้างการยอมรับในชุมชนให้เยาวชน เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายกับทุกหน่วยงานและภาคประชาชน
2. หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมให้การสนับสนุน การพัฒนาเยาวชน เช่นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดอบรม และสร้างช่องทางการทำกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์ให้กับเยาวชน เพื่อการพัฒนาเยาวชนอย่างจริงจัง
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเยาวชนควรร่วมกันกำหนดนโยบายการดำเนินการไปในแนวทางเดียวกันเพื่อให้เกิด “กระบวนการพัฒนาเยาวชนจิตอาสาเฝ้าระวังภัยในชุมชนขยายฯ อำเภอสามพรานจังหวัดนครปฐม”
4. ในการจัดการส่งเสริมและสนับสนุน “กระบวนการพัฒนาเยาวชนจิตอาสาเฝ้าระวังภัยในชุมชนขยายฯ อำเภอสามพรานจังหวัดนครปฐม” หน่วยงานที่ดำเนินการควรติดตามผลและพัฒนาต่อยอดเพื่อให้เกิดการพัฒนาเยาวชนประสบผลสำเร็จอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ควรมีการจัดกิจกรรมอย่างจริงจังเพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพเยาวชนในการมีจิตอาสา จิตสาธารณะอย่างจริงจัง เพื่อสร้างเยาวชนที่มีจิตอาสารุ่นต่อ ๆ ไปให้เกิดขึ้นในชุมชนและสังคม
2. ควรมีการเข้าค่าย อบรม เพื่อให้เยาวชนได้รู้เท่าทันสื่อ การรู้เท่าทันการคุกคามยาเสพติด เพื่อเตรียมพร้อมรับมือภัยจากยาเสพติด
3. ควรมีการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพเยาวชนให้สืบทอดในการดำเนินการเรื่องประชาธิปไตย บริหารจัดการโดยผู้นำชุมชนไม่เข้าไปแทรกแซง รวมถึงให้เยาวชนในชุมชนขยายฯทุกคนได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยการศึกษาเยาวชนด้านการรู้เท่าทันสื่อ เพื่อแก้ปัญหาสื่อการพนันออนไลน์และสื่อที่มีโฆษณาแฝงด้วยสิ่งมีนเมา

2. ควรมีการศึกษา การเรียนรู้กระบวนการพัฒนาเยาวชนจิตอาสาในด้านต่าง ๆ เพื่อยกระดับชุมชนให้เป็นชุมชนตัวอย่างที่มีความพร้อม ด้านการพัฒนา

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542. ออนไลน์, แหล่งที่มา:

<http://www.tamanoon.com> [29 เมษายน 2561]

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (10). ประเด็น การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม 2561 – 2580.

[ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.senate.go.th/> [24 มิถุนายน 2563].

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2531). มองกว้าง คิดไกล ใฝ่สูง, มีเมื่อไร คนไทยจะเป็นชาวพุทธได้อย่างดี. นครปฐม

รัญจวน อินทรกำแหง. ภาพชีวิตจากนวนิยาย. กรุงเทพมหานคร: อตัมมโย, 2560.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. โครงการ ไร่ชุมชน : การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนประชาสังคมป้องกัน ยาเสพติด.[ออนไลน์], แหล่งที่มา:

http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/53930125/appendix.pdf

อารีย์ นัยพินิจและคณะ. การปรับตัวภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ Adjustment under Globalization. ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2557. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002.